

Преузето са: <http://www.besplatne-slike.net> аутор: дипл. инг. Душан Бичански

Дефиниција јавног власништва, како, када и под којим условима материјал постаје део јавне својина?

Материјал који је део јавног домена сматра се јавним власништвом, није заштићен ауторским правима, нема задржаних права, бесплатан је и слободно се може користити за личну и комерцијалну употребу.

Прегледајте материјал јавног власништва

Дефиниција јавног власништва, јавног домена:

Јавно власништво је генерално дефинисано као материјал који не подлеже заштити ауторских права или је материјал коме су ауторска права истекла, престала да важе. Јавно власништво упућује на потпуно одсуство ауторске заштите рада, односно на интелектуалну имовину која није контролисана од стране неког или у поседу било кога. Термин јавно власништво или јавни домен (енг. публиц домаин) указује на то да је материјал објављен под овом лиценцом или коме је лиценца истекла постаје "јавна својина" или "свачија својина" и доступна је за сваког и за сваку сврху. Практично може се рећи да материјал који је декларисан лиценцом "јавно власништво" заправо материјал без лиценце.

Никаква дозвола ни од кога није потребна да користите или копирате односно дистрибуирате материјал која је део јавне својине без обзира на сврху или намену како приватну тако и комерцијалну (индустријску). То можете чинити потпуно бесплатно, без плаћања права на коришћење, трајни, или привремени закуп лиценце и слично.

Јавни домен (јавно власништво) се може дефинисати и као супротност разним облицима заштите интелектуалне својине, јавни домен стоји насупрот заштићеним робним маркама, патентима и слично. За материјал под "јавним власништвом" нема закона који га чува од коришћења од стране чланова друштва.

Може се рећи да материјал који је предмет јавне својине служи као фондација за нови креативан рад.

Материјал, рад декларисан као јавни домен или власништво се може сматрати делом "јавног културног наслеђа", односно "културним наслеђем" сваки члан друштва се подстиче да га користи за сваку сврху, укључујући копирање, модификовање, унапређење, чак га можете и продати односно користити у комерцијалне сврхе. Приликом дефинисања појма јавног власништва односно јавне својине може се рећи да да је то оно што припада свим људима. Приликом коришћења дела који је део јавног домена нисте чак ни у обавези да се позивате на оригиналног аутора, иако се то сматра учтивим и фер односом.

Међутим, треба имати на уму иако је дозвољена креативна употреба дела у јавном власништву, као и његово, мењање, унапређивање и/или инкорпорација у друга дела, то не значи да и ново дело које може настати том приликом представља јавну својину, оно може да садржи и делове који спадају под домен заштите ауторских права, то јесте може бити власништво аутора који га је створио, те уколико није јасно назначено да и то ново дело аутор ставља у јавно власништво треба предпоставити да постоје нека задржана права.

Како и када дело постаје део јавног власништва, када прелази у јавну својину?

Ауторско дело постаје део јавног домена или онда када оригинални аутор дела стави дело на располагање друштву, када се свесно, добровољно и неопозиво одрекне права која му као аутору дела следују, или још чешће када права на копирање и коришћење неког дела истекну, односно када дело достигне одређену старост, или када оригинални аутор, односно носилац права не продужи права која има или их се одрекне.

У случају када је аутор дела свесно, добровољно и неопозиво ставио своје дело у јавни домен, он се одрекао свих права које је имао над тим делом и не може их касније (у случају да процени другачије) опозвати, односно повратити права над дотичним делом. То значи да је у моменту стављања дела био свестан да ће се његово дело моћи користити без икакве накнаде, од било кога и на било који начин, познати односно још не изумљен. (На пример аутори дела који су своје радове стављали у јавно власништво пре 20-30 година вероватно нису могли ни да предпоставе да ће се њихова дела користити у медијуму као што је интернет и на начине и у сврхе у које се користе.)

Дело је у јавном власништву онда када не постоје установљена својинска права над њим или онда када је дело експлицитно изузето од заштите права. Такође дела која су направљена пре стварања закона о заштити интелектуалне својине се премештају у јавни домен.

"Једном јавно власништва, увек јавно власништво."

"Дело јавног власништва није заштићено ауторским правима, нема задржаних права."

Материјал изнад је информативне природе и не треба га сматрати правним саветом.

Преузето са: <http://www.besplatne-slike.net> аутор: дипл. инг. Душан Бичански